

História.

Školský a akrobatický jednomotorový dolnoplošník pre ucelený letecký výcvik vrátane akrobacie vznikol na základe požiadavky MNO na školské lietadlo s dvomi sedadlami za sebou a dvojitým ovládaním. Hlavným konštruktérom lietadla Z-26 (prvý typ lietadla) bol Ing. Karel Tomáš a prototyp lietadla vzlietol 20.10.1947.

105 kusov z celkového počtu 163 vyrobených lietadiel odobrala armáda. Štyri desiatky boli exportované (Poľsko, Rumunsko) a zostávajúce množstvo nových lietadiel pripadlo aeroklubom kde potom zamierili aj vyradované vojenské lietadlá. Vojenské označenie lietadla bolo podľa dobovej metodiky C-5 (C ako cvičný). Tento názov sa vžil aj v aerokluboch Sväzarmu.

Výrobcom lietadla bol Moravan Otrokovice. Výroba prebiehala od 1949 až do 1974 v 6-tich základných radách: Z-26, Z-126, Z-226, Z-326, Z-526, Z-726. Vzniklo viac ako 30 typov a vyrobených bolo viac ako 1500 ks lietadiel. Vývoz tohto lietadla bol mimoriadne úspešný a vyvážal sa do 33 krajín vrátane kapitalistických. Počnúc od typov Z- 226, 326 a 526 sa vyrábali aj špeciálne akrobatické jednosedadlovky.

Výroba v číslach

roky výroby	typ	kusov
1947 - 51	Z-26	163
1954 - 56	Z-126	166
1956 - 61	Z-226	364
1959 - 68	Z-326	436
1966 - 74	Z-526	332
1973 - 74	Z-726	32

V prehľade výroby sú pri každom type započítané všetky verzie.

Z-526F umožňoval kompletný akrobatický výcvik aj v dvojmiestnom obsadení, čo u predchádzajúcich Trénerov nebol možné a začínajúci piloti sa museli s nácvičom tých najťažších obrátov vždy popasovať sami. Akrobatických jednosedadlových špeciálov typu 526 vzniklo celkom 85, či už s motormi Walter (Z-526A, 526AS), alebo Avia (Z-526AF, Z-526AFS a exot Z-526FI).

Technické údaje:

Rozpetie: 10,60 m

Dĺžka: 8,00 m

Výška: 2,06 m

Hmotnosť prázdneho lietadla: 665 kg

Vzletová hmotnosť: 975 kg

Pohonná jednotka: M-137A, 132 kW (180 k)

Výkony:

Maximálna rýchlosť: 244 km/h

Letová rýchlosť: 210 km/h

Dostup: 5200 m

Dolet: 840 km

Verzie:

Z-526, Z-526F, Z-526L, Z-526M - dvojsedadlový

Z-526A, Z-526AF, Z-526AFS – jednosedadlový

Zaujímavosti

V roku 1960 usporiadala FAI prvé oficiálne majstrovstvá sveta v leteckej akrobacii. Závody sa konali v Bratislave a historicky prvým majstrom sveta v leteckej akrobacii sa stal Ladislav Bezák na Z-226A. Tento skvelý pilot neskôr použil lietadlo typu Tréner na útek za „železnú oponu“.